

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/148/2016
Identifikačné číslo spisu:	7205212675
Dátum vydania rozhodnutia:	12.07.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7205212675.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Sluka, PhD. a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Heleny Haukvitzovej, v spore žalobkyne M. M. bývajúcej v C., zastúpenej JUDr. Jozefom Göblom, advokátom so sídlom v Košiciach, Jantárová č. 30, proti žalovaným 1/ Ing. B. M., bývajúcemu v C., 2/ Y. P. bývajúcemu v C. obaja zastúpení prof. JUDr. Petrom Vojčíkom, CSc., advokátom so sídlom v Košiciach, Krmanova č. 6, o zaplatenie 1 739,86 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 44C/279/2005, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 16. marca 2016 sp.zn. 1Co/88/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaní 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. novembra 2014 č.k. 44C/279/2005-487 žalobu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania (§ 142 ods.1 O.s.p. v spojení s § 150 ods. 1 O.s.p.). Zamietnutie žaloby odôvodnil tým, že tarifná odmena za zastupovanie žalovaných žalobkyňou ako ich patentovou zástupkyňou vyúčtovaná faktúrou č. 319 z 11. decembra 1998 na sumu 60 035Sk (následne ponížená dobropisom č. 446 vystaveným žalobkyňou na sumu 7 620 Sk), teda žalovaná suma 52 415 Sk, bola už žalobkyni uhradená za žalovaných spoločnosťou CASSOVIA WEAPONS, a.s. vo výške 24 900Sk (a to v sume 119.034 Sk vyúčtovanou faktúrou č. 307 vystavenou žalobkyňou spoločnosťou CASSOVIA WEAPONS, a.s.), ďalej ponížená o sumu 3 515 Sk (na zaplatení ktorej žalobkyňa netrvala, keď v tejto časti vzala žalobu späť), zvyšok tejto tarifnej odmeny za „odbornú prácu patentového zástupcu“ 24 000 Sk súd nepovažoval za oprávnené vyúčtované, pretože vykonanie uvedenej činnosti žalobkyňa podľa názoru súdu nepreukázala, prípadne nešlo o odbornú činnosť patentového zástupcu. V podrobnostiach dovolací súd odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa odvolanie.

2. Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo 16. marca 2016 sp.zn. 1 Co/88/2015 odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.) a žalovaným priznal náhradu trov dovolacieho konania (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.). V odôvodnení rozsudku

mimo iného uviedol, že: “..... súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, ak dospel k záveru, že odmena za úkony vyúčtovaná žalobkyňou faktúrou č. 319 v sume 826,53 eura jej bola zaplatená úhradou sumy 3 951,20 eura, ktorý následne aj správne právne posúdil, ak žalobu zamietol. Ani počas odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového ani právneho stavu, preto odvolací súd na skutkové zistenia a na právne normy, ktoré použil súd prvého stupňa poukazuje a v celom rozsahu sa s nimi stotožňuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.). K odvolaniu žalobkyne je potrebné uviesť, že toto nemožno považovať za dôvodné, ak vychádza z názoru, že súd pri rozhodovaní vychádzal z neúplne zisteného skutkového stavu veci, resp. nesprávnych skutkových zistení. Súd prvého stupňa dostatočne vyhodnotil vykonané jednotlivé listinné dôkazy a dospel aj k správne záveru ohľadom posúdenia, čo je a čo nie je možné považovať za výkon činností patentovej zástupkyne vo faktúre č. 319, ako aj k záveru, že žalobkyňa vykonanie žiadnych činností - odbornej práce patentového zástupcu nepreukázala. Odmenu vyúčtovanú žalobkyňou za „odbornú pomoc patentového zástupcu“ bez jej konkretizácie nemožno považovať za dôvodnú pri posudzovaní dôvodnosti odmeny vyúčtovanej v uvedenej faktúre č. 319. Správne preto postupoval súd prvého stupňa, ak neuznal oprávnenosť žalobkyne vyúčtovanej sumy vo faktúre č. 319 ako odmeny za „odbornú prácu patentového zástupcu“ v sume 24.000 Sk z dôvodu, že žalobkyňa vykonanie žiadnej odbornej práce patentového zástupcu“ nepreukázala. Aj odvolací súd je toho názoru, že odborná činnosť patentového zástupcu môže spočívať iba v úkonoch príkladmo uvedených v § 11 ods. 1 vyhlášky č. 350/1991 Zb. Prepracovanie opisu technického riešenia žalobkyňou predloženou žalovanými vo forme vyžadovanou úradom nie je odbornou činnosťou patentového zástupcu. Jedná sa iba o administratívnu prácu, za ktorú úhrada je už zahrnutá v odmene (§ 2 ods. 1 vyhlášky č. 350/1991 Zb.). Keďže žalobkyňa vykonanie žiadnej činnosti - odbornej práce patentového zástupcu - nepreukázala, súd prvého stupňa dospel k správne záveru, že žalobkyňa bola zaplatená odmena úhradou sumy 3 951,20 eura za zastupovanie žalovaných. Nie je teda daný ani žalobkyňou uvádzaný odvolací dôvod spočívajúci v neúplnom zistení skutkového stavu veci spočívajúci v tom, že súd nevykonaním navrhnutý dôkaz znaleckým dokazovaním na posúdenie odbornej práce. Podľa § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Podľa § 127 ods. 1 O.s.p. ak závisí rozhodnutie od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, ustanoví súd po vypočutí účastníkov znalca. Súd znalca vysluhne; znalcovi môže tiež uložiť, aby posudok vypracoval písomne. Ak je ustanovených niekoľko znalcov, môžu podať spoločný posudok. Namiesto výsluchu znalca môže sa súd v odôvodnených prípadoch uspokojiť s písomným posudkom znalca. Ako vyplýva z cit. ust. § 120 O.s.p. súd nie je viazaný návrhmi účastníkmi na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania, t.j. ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonaním všetkými účastníkmi navrhované dôkazy alebo vykonaním iných dôkazov na zistenie skutkového stavu veci, nemožno považovať za porušenie práva účastníka na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie. Z dôvodov napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že súd nevykonaním dokazovania navrhnutého žalobkyňou znalcom z odboru priemyselného vlastníctva za účelom zistenia rozsahu jednotlivých úkonov. Ak súd nevykonaním dokazovania nariadením dokazovania ohľadom posúdenia jednotlivých úkonov vykonaných žalobkyňou, postupoval správne. Je tomu tak preto, že súd má povinnosť nariadiť znalecké dokazovanie iba v prípade, ak rozhodnutie závisí od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti (§ 127 ods. 1 O.s.p.). Posúdenie jednotlivých úkonov vykonaných žalobkyňou ako patentovou zástupkyňou vo veciach žiadosti o zápis úžitkových vzorov a žiadosti o udelenie patentov na vynálezy nie je otázkou, pre ktoré by boli potrebné odborné znalosti, lebo ide o výklad právneho predpisu, v danom prípade vyhlášky č. 350/1991 Zb. o odmenách patentových zástupcov, a teda o právne posúdenie. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že nie sú dané žalobkyňou uvádzané odvolacie dôvody, preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.“

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“). Jeho prípustnosť neodôvodnila žiadnym do úvahy prichádzajúcim ustanovením. V odôvodnení dovolania sa sústredila na skutkový stav veci, ktorý rozdelila do dvoch častí; v nich popisuje vykonanie odborných prác, poukazuje na svoju výpoveď uskutočnenú na súdom pojednávaní 28. decembra 2012 i jeho

priebeh pred súdom prvej inštancie, k jednotlivým položkám vyúčtovaných pod písmenami a/ až e/ vo faktúre č. 319 označuje konkrétne listiny, uvádza výroky z rozhodnutí vydaných súdmi v tomto spore). Poukazuje na postup súdu prvej inštancie, ktorým jej bol opakovane zamietnutý návrh na vykonanie znaleckého dokazovania znalcom z odboru priemyselného vlastníctva za účelom zistenia rozsahu a obsahu ňou vykonaných odborných prác pre žalovaných. Nesúhlasila s názorom súdov, že si v neprimeranom rozsahu počtu hodín vyúčtovala odmenu a že nepreukázala rozsah odborných prác patentovaného zástupcu, ktoré boli vyúčtované. Namietala, že súd pri rozhodovaní vychádzal z neúplne zisteného skutkového stavu, lebo sám nevykonával a ani nepripustil vykonať dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Z uvedených dôvodov navrhla, aby dovolací súd zrušil rozsudky súdov nižších stupňov a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaní k podanému dovolaniu uviedli, že v ňom žalobkyňa nešpecifikuje a neidentifikuje ustanovenie, na základe ktorého ho podáva a ktoré preukazuje jeho prípustnosť. Navrhli, aby dovolací súd dovolanie odmietol. Vo veci bolo vykonané rozsiahle a podrobné dokazovanie, skutkový stav bol zistený dostatočným a úplným spôsobom, z neho súdy vyvodili správne právne závery, ktoré dostatočným a zrozumiteľným spôsobom odôvodnili. Žalobkyňa na toto vyjadrenie písomne nereagovala.

5. Dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov. Podľa ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 prvá veta CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Pokiaľ bolo dovolanie v čase jeho podania prípustným prostriedkom nápravy, umožňujúcim dovolací prieskum, potom tieto účinky (a následky) sa uznávajú i v budúcnosti. Prežarovanie princípov právneho štátu do ústavného poriadku nachádza svoje normatívne vyjadrenie v ustanovení § 470 ods. 2 prvej vety CSP. Fundamentom je právna istota, ktorá v sebe nesie znaky ochrany nadobudnutých práv a s tým spojenej dôvery v právo.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 prvá veta CSP) rozhodnutia dovolací súd ďalej uvádza toto:

7. Dovolanie malo v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie; uvedený záver je plne opodstatnený aj pre Civilný sporový poriadok. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno - iba v prípadoch zákonom výslovne stanovených - napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť dovolania často vysvetľoval konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 92/2012 a 8 Cdo 12/2015). Dovolací súd nie je (a ani nebol) súdom skutkovým, sám dokazovanie nevykonáva, neprináleží mu prehodnocovať závery skutkovej povahy prijaté súdmi nižších stupňov.

8. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Dovolaním bolo možné napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Občiansky súdny poriadok upravoval prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 238.

11. Žalobkyňa dovolaním napadla potvrdzujúcu časť rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné. Dovolanie žalobkyne preto nie je prípustné.

12. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalobkyňa zastúpená kvalifikovaným zástupcom procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. neoznačila ani netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Dovolanie žalobkyne preto ani z uvedených hľadísk nie je prípustné. Vzhľadom na neprípustnosť dovolania žalobkyne, dovolací súd nemal možnosť zaoberať sa správnosťou vyslovených právnych záverov súdmi nižších stupňov.

13. Žalobkyňa svoje výhrady v dovolaní spája s hodnotením právnych a skutkových otázok, na ktorých súdy založili svoje rozhodnutia, nevykonaním a nepripustením dokazovania na zistenie rozhodných skutočností (najmä zamietnutím jej návrhu vykonať znalecké dokazovanie). V ďalšom nesúhlasila s tým, že súdy bez odborného posudku hodnotili ňou vykonanú odbornú činnosť patentového zástupcu pri podaných prihláškach vynálezov, úžitkových vzorov a opisov predložených technických riešení.

14. Účinky tohto dovolania [spochybňujúce zistenie rozhodujúcich skutkových okolností prípadu potrebných pre správne právne posúdenie veci a v tejto súvislosti i nesprávne zamietnutie návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania, či spochybňujúce závery súdu, na ktoré (ne)boli potrebné odborné znalosti] majú tendenciu dopadať do sféry konania a rozhodovania súdov v tejto veci, ktoré sa spájajú nanajvýš s tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), prípadne dopadajú do sféry nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). K týmto argumentom dovolací súd odkazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej k dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. by bolo možné prihladať len v prípade procesne prípustného dovolania, čo však nie je tento prípad (viď napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 102/2012, 7 Cdo 116/2013, a iné). Z uvedeného plynie, že na dovolateľkou uplatnené dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. (i keby boli prípadne opodstatnené) dovolací súd nemôže v tomto konaní prihladať.

15. Pokiaľ ide o vady zmätočnosti (§ 237 ods. 1 O.s.p.) dovolací súd opakovane vo svojich rozhodnutiach zdôrazňoval, že prípustnosť dovolania najmä v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nezakladalo ani (prípadné) nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, R 6/2000, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 251/2012, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012.

16. Dovolaťka v dovolaní namietala, že rozhodnutia súdov nižšej inštancie sú po právnej stránke

nesprávne. Nesprávne právne posúdenie vecí nezakladá procesnú vadu zmätočnosti (viď R 24/2017). Nesprávne právne posúdenie vecí súdom prípustnosť dovolania nezakladalo (viď R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014), preto sa týmito námietkami dovolací súd nemohol zaoberať.

17. V danom prípade prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., preto najvyšší súd jej dovolanie odmietol podľa §447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

18. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§451 ods. 3 druhá veta CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.